Перші китайські банки в Сінгапурі

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Банківська справа до китайських банків

Європейські банки прийшли до Сінгапуру задовго до заснування першого китайського банку. Філія Union Bank of Calcutta відкрилася 1840 року. За нею з'явилися Oriental Bank 1846 року, Mercantile Bank of India 1855 року, Nederlandsche Handel-Maatschappij 1857 року, Chartered Bank 1859 року і Hongkong and Shanghai Bank 1866 року. Ці валютні банки та торговельні агентські доми розглянуто в розділі II цієї частини. Для цього розділу найважливіша одна риса: європейські банки працювали з китайськими клієнтами через компрадора, який відповідав за кожен відкритий китайський рахунок і через якого банк кредитував китайських купців і торговців.[1]

Така схема добре слугувала великим купцям, але погано — решті громади. Мовні та культурні бар'єри ускладнювали більшості китайців прямі відносини з британськими банками.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Навіть у міжвоєнні роки європейські банки згадували як установи, що лякали місцевих жителів і не приймали дрібних рахунків.[2] Дрібніші торговці позичали в лихварів-четтіарів, у ломбардах і ротаційних кредитних асоціаціях, а перекази до Китаю йшли через спеціалізовані фірми. Ці інституції особистої довіри описано в розділі V частини A. Китайські банки XX століття виросли з них і частково їх замінили.

Грошові реформи на межі століть зробили місцеву банківську справу привабливішою. Після запровадження державної емісії банкнот 1898 року стрейтс-долар 1906 року прив'язали до стерлінга на рівні двох шилінгів і чотирьох пенсів.[3] Стабільна валюта зменшувала валютний ризик місцевої банківської справи і давала вкладникам довіру до одиниці, в якій були виражені їхні вимоги. Долар Стрейтс-Сетлментс докладно розглянуто в розділі IV цієї частини.

Kwong Yik Bank 1903 року

Перший місцевий банк у Сінгапурі та Британській Малаї заснували 16 грудня 1903 року кантонські підприємці на чолі з Вонг А Фуком (Wong Ah Fook), будівельним магнатом і плантатором гамбіру. Банк мав оплачений капітал 850 000 доларів і офіс на Клінг-стріт, 26 (згодом перейменованій на Чулія-стріт). Китайська назва характеризувала його як *іньхао* — так називали традиційний китайський банківський дім. Банк пропонував послуги для приватних осіб, іпотеку та позики переважно китайській клієнтурі, хоча ним користувалися також малайські клієнти і четтіари. Нове дослідження Джеремі Го в *Business History* називає його першим сучасним банком, створеним етнічними китайцями в колоніальному Сінгапурі.[4]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Склад правління показує коріння банку в старішій кредитній економіці. П'ятеро з одинадцяти перших директорів були власниками ломбардів, зокрема директор-розпорядник Лам Вай Фонг (Lam Wai Fong). 1909 і 1910 року Лам також був президентом Сінгапурської китайської торговельної палати. Вонг А Фук фінансував і просував банк, але управління залишив іншим.[5] Засновники поєднували репутацію лідера громади з прийомами лихваря-ломбардника. Їм бракувало досвіду управління депозитним банком, який публікує звітність, тримає резерви і кредитує незнайомих людей.

Крах 1913 року

20 листопада 1913 року Kwong Yik Bank припинив платежі після набігу вкладників, підживленого чутками, що банк не зможе виплатити вклади. За повідомленнями, за приблизно тиждень вкладники забрали до 700 000 доларів. Розв'язання кризи показує, як китайська громада впоралася з банкрутством банку ще до того, як колоніальна держава мала банківський закон. Сінгапурська китайська торговельна палата, заснована 1906 року, скликала керівників і кредиторів банку на зустріч 6 грудня.[6]

На цій зустрічі аудитор доповів про серйозні зловживання. Банк надавав незабезпечені позики своїм директорам і пов'язаним із ними особам. Його рахунки ніколи належно не перевіряли й не зводили. Акціонери замінили Лам Вай Фонга на Вонг А Фука, який запропонував свої особисті статки як забезпечення боргів. 9 грудня кредитори та представники діалектних груп одностайно вирішили ліквідувати банк добровільно. 18 грудня 1913 року акціонери призначили ліквідаторами Лім Пенг Сіанга (Lim Peng Siang) і Леов Чіа Хенга (Leow Chia Heng). Коли до Верховного суду надійшло клопотання про примусову

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

ліквідацію відповідно до Ордонансу про компанії 1889 року, суд 21 січня 1914 року постановив продовжити добровільну ліквідацію під його наглядом. 19 лютого 1914 року третім ліквідатором призначили присяжного бухгалтера В. Лаутера Кемпа (W. Lowther Kemp).[7]

У цій послідовності поєдналися дві системи порядку. Торговельна палата та діалектні асоціації організували реагування, мобілізували гарантію найповажнішого засновника і обрали ліквідаторів з-поміж лідерів громади. Колоніальний суд надав правову рамку й додав професійного бухгалтера. Згодом кількох менеджерів і директорів засудили, а Вонг А Фук до своєї смерті 1918 року врегульовував вимоги кредиторів.[8]

Ордонанс про компанії (зміни) 1914 року

Банкрутство мало тривалі законодавчі наслідки. Колоніальний уряд змінив корпоративне право Ордонансом про компанії (зміни) 1914 року (Companies (Amendment) Ordinance), який обмежив незабезпечені аванси та позики директорам, вимагав звітності англійською мовою і запровадив обов'язковий піврічний аудит банків. Далі ухвалили Ордонанс про компанії 1915 року, що наблизив корпоративне право Стрейтс-Сетлментс до англійського. Го пов'язує ці правила з переговорами між урядом і представниками комерційних та банківських кіл, у яких певну роль відігравали питання раси й культури.[9]

Цей епізод передвіщає модель, що повторюється в усій книзі. Банкрутство виявляє ризики інсайдерського кредитування і непрозорої звітності. Влада реагує цільовими правилами щодо управління та розкриття інформації, виробленими в консультаціях із галуззю. Китайські банки й самі винесли уроки з цієї справи: банки на кшталт Ho Hong Bank відокремили свою

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

діяльність від бізнес-інтересів директорів і вимагали забезпечення за позиками.[10] Розділ I частини E показує, як сучасний Закон про банки розв'язує ту саму проблему через ліміти експозиції щодо пов'язаних осіб.

Набіг вкладників на Chinese Commercial Bank 1914 року

Наступне випробування настало лише через кілька місяців, 4 серпня 1914 року, коли вкладники забрали з кас Chinese Commercial Bank 260 000 доларів. Директори звернулися по допомогу до уряду, який закрив банк на час перевірки його книг. Прокламація від 26 серпня оголосила, що активи банку перевищують його зобов'язання. Коли 1 жовтня 1914 року банк знову відкрився, до полудня внески перевищили вилучення на 27 552 долари.[11]

Цей епізод повчальний, бо уряд діяв без будь-яких законних повноважень щодо банків. Він перевірив книги, засвідчив платоспроможність і так відновив довіру, але це залишилося одноразовим заходом кризового управління. Постійного наглядового органу не створили, тож колонія зустріла значно глибшу кризу 1930-х років без нього.

Примітки

1. Ong Eng Chuan, "Money Lending: A Short History", *BiblioAsia*, т. 3, № 1, квітень 2007 р. (National Library Board Singapore): Union Bank of Calcutta (1840), Oriental Bank (1846), Mercantile Bank of India (1855), Nederlandsche Handel Maatschappij (1857), Chartered Bank (1859) і Hong Kong and Shanghai Bank (1866); Ong Eng Chuan, "Money Lending: A Short History", *BiblioAsia*, квітень 2007 р.: компрадор був "responsible for

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

every Chinese account opened", а "the banks lent money to Chinese merchants and traders through the comprador". ↩

2. "Traditional trades of the Hokkiens in Singapore", *Culturepaedia* (Singapore Chinese Cultural Centre), дата звернення: листопад 2026 р.: у XIX столітті в галузі домінували британські банки, а мовні та культурні бар'єри ускладнювали китайцям роботу з ними; W. G. Huff, "Currency Boards and Chinese Banking Development in pre-World War II Southeast Asia: Malaya and the Philippines", University of Glasgow, Department of Economics Working Paper 2003-2, 8 березня 2003 р., с. 8, з цитатою з Yap Pheng Geck, *Scholar, Banker, Gentleman Soldier*, 1982, с. 28: "the European banks had an air about them which intimidated many local people … [and] would not accept small accounts". ↩

3. W. G. Huff, "Currency Boards and Chinese Banking Development", 2003, с. 2: рішення "in 1906 to tie the Straits dollar to sterling at one dollar = 2s.4d."; Wikipedia, "Kwong Yik Bank" (дата звернення: листопад 2026 р.), про емісію банкнот 1898 року і стерлінговий валютний стандарт (Sterling Exchange Standard) 1906 року як передумови приходу китайців у банківську справу. ↩

4. Wikipedia, "Kwong Yik Bank" (дата звернення: листопад 2026 р.): заснований 16 грудня 1903 року кантонськими підприємцями на чолі з Wong Ah Fook, оплачений капітал 850 000 доларів, офіс на 26 Kling Street (згодом Chulia Street), "the first local bank in Singapore and British Malaya"; Wikipedia, "Kwong Yik Bank" (дата звернення: листопад 2026 р.): офіційна назва Kwong Yik "Savings Accumulation" Yinhao Limited Company; послуги для приватних осіб, іпотека і позики переважно китайській клієнтурі, а також малайським клієнтам і четтіарам; Jeremy Goh, "Banking failure and regulatory reform on the periphery: The Kwong Yik Bank in the British Straits Settlements", *Business History*, т. 68, № 2, 2026, с. 509–529, doi:10.1080/00076791.2025.2512862 (бібліографічні дані з

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Crossref; анотація за OpenAlex): “the first modern bank formed by the ethnic Chinese in colonial Singapore”. ↩

5. Ong Eng Chuan, “Money Lending: A Short History”, *BiblioAsia*, квітень 2007 р.: п’ятеро з 11 перших директорів Kwong Yik були власниками ломбардів, зокрема директор-розпорядник (у написанні Lam Wei Fong); Wikipedia, “Kwong Yik Bank” (дата звернення: листопад 2026 р.): Lam Wai Fong був першим директором-розпорядником і президентом Singapore Chinese Chamber of Commerce у 1909–1910 роках; Wong Ah Fook фінансував і просував банк, але обіймав посаду лише директора. ↩

6. Wikipedia, “Kwong Yik Bank” (дата звернення: листопад 2026 р.): банк припинив роботу 20 листопада 1913 року після набігу вкладників, підживленого чутками, що він не зможе виплатити вклади; Wikipedia, “Chinese Commercial Bank” (дата звернення: листопад 2026 р.): у листопаді 1913 року “continual withdrawals for about a week amounting to up to $700,000” зачепили Kwong Yik Banking Company, тоді як становище Chinese Commercial Bank вважалося стійким; Wikipedia, “Singapore Chinese Chamber of Commerce and Industry” (дата звернення: листопад 2026 р.): заснована 1906 року як General Chinese Trade Affairs Association і 1912 року перейменована на Singapore Chinese Chamber of Commerce; Wikipedia, “Kwong Yik Bank” (дата звернення: листопад 2026 р.): зустріч керівників і кредиторів банку, призначена палатою на 6 грудня 1913 року. ↩

7. Wikipedia, “Kwong Yik Bank” (дата звернення: листопад 2026 р.): аудитор доповів про незабезпечені позики директорам і пов’язаним особам та про рахунки, які ніколи належно не перевіряли й не зводили; Wong Ah Fook замінив Lam Wai Fong і запропонував свої особисті статки як забезпечення; 9 грудня 1913 року кредитори та представники діалектних груп одностайно ухвалили рішення про добровільну

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

ліквідацію; Wikipedia, “Kwong Yik Bank” (дата звернення: листопад 2026 р.): ліквідаторів Lim Peng Siang і Leow Chia Heng призначено 18 грудня 1913 року; клопотання про примусову ліквідацію відповідно до Company Ordinance 1889 відхилено 21 січня 1914 року, суд постановив провести добровільну ліквідацію під його наглядом; W. Lowther Kemp офіційно призначено 19 лютого 1914 року. ↩

8. Wikipedia, “Kwong Yik Bank” (дата звернення: листопад 2026 р.): кількох менеджерів і директорів засуджено, зокрема директора-розпорядника Boey Lian Chin і директора Lim Tian Siang; Wong Ah Fook узяв на себе значну частину боргів банку і до смерті 1918 року врегульовував вимоги. ↩

9. Wikipedia, “Kwong Yik Bank” (дата звернення: листопад 2026 р.): Companies (Amendment) Ordinance 1914 року обмежив незабезпечені аванси та позики директорам, вимагав звітності англійською мовою і запровадив обов’язковий піврічний аудит банків; Companies Ordinance 1915 року наблизив корпоративне право Стрейтс-Сетлментс до англійського; Jeremy Goh, “Banking failure and regulatory reform on the periphery”, *Business History*, 2026, анотація (OpenAlex): правила постали з переговорів між колоніальною державою та представниками корпоративних і банківських кіл під впливом расових і культурних чинників. ↩

10. Wikipedia, “Kwong Yik Bank” (дата звернення: листопад 2026 р.): китайські банки, зокрема Ho Hong Bank, запровадили суворіші практики, як-от відокремлення банківської діяльності від бізнес-інтересів директорів і вимогу забезпечення за позиками. ↩

11. Wikipedia, “Chinese Commercial Bank” (дата звернення: листопад 2026 р.): під час набігу вкладників 4 серпня 1914 року з кас

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

забрали 260 000 доларів; Wikipedia, “Chinese Commercial Bank” (дата звернення: листопад 2026 р.): директори “had to request the assistance of Government” (оголошення в *The Straits Times*, 7 серпня 1914 р.); прокламація виконувача обов’язків колоніального секретаря від 26 серпня 1914 року про те, що активи перевищують зобов’язання; повторне відкриття 1 жовтня 1914 року, коли до полудня внески перевищили вилучення на 27 552 долари; банк закрили за наказом колоніального секретаря на час перевірки. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com